

Čas jako „částice“

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2017](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2017](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 22. 4. 2017
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 22. 4. 2017

Čas jako „částice“

Čas nemůžeme považovat za jakési kontinuum, nýbrž musíme naopak předpokládat, že je původně (originálně) zrnitý, dalo by se říci „kvantovaný“. Je totiž vázán na primordiální události (asi jak o nich uvažují teoretici resp. kvantoví fyzici, ovšem po důkladné kontrole!), které vznikají bez precedentů (tj. jakoby z „ničeho“) – fyzici mluví o „fluktuacích vakua“. To, o čem jsme zvyklí mluvit jako o „obecném“ čase, je výsledkem nesčetných vzájemných vztahů rovněž nesčetných primordiálních událostí (a pak i událostí vyšších úrovní, neboť i ty po svém vzniku mají rovněž „svůj“ čas). Ovšem to, že takto můžeme čas chápat jako kvantovaný resp. částicový, vůbec neznamena, že jednotlivé částice (jednotlivá „kvanta“) času jsou čímsi vnitřně (elementárně) bez vnitřního pohybu, tj. bez událostního dění. (Jinak řečeno: i ta nejmenší, tj. primordiální „částice“ času je stále ještě kusem času – a nikoli čímsi bodovým nebo jinak nedějovým, nečasujícím.) Zejména však onen „vlastní čas“ dané částice nelze od ní nikterak oddělovat, leč v pouhé abstrakci (v pouhém odlišení). Každá (a tedy i každá primordiální) událost je už původně se svým „vlastním časem“ nerozlučně srostlá; jakmile ji zpředměťujeme a považujeme za jakýsi intencionální konstrukt, zbavujeme ji její dějovosti a tudíž ji intencionálně skresluje, vlastně mystifikujeme.

(Písek, 170422-1.)